

מכון זכרון "יעקב יוסף"
ספינקא

לקבלת הגליון ניתן לפנות למייל:

4197584@gmail.com

או בפלאפון: 053-4197584

גליון הבא מס' 210 יצא בעז"ה לחודש
אייר, וליומא דהילולא קדישא
רבינו האמרי יוסף ז"ע
תשפ"ה הבעל"ט

דרכי יעקב יוסף

להפצת תורת רבותינו הק' מספינקא ז"ע

גליון מס' 209 ליו"ט פסח, ויומא דהילולא דרבינו השיה יעקב יוסף ז"ע תשפ"ה,
יו"ל ע"י מכון זכרון "יעקב יוסף" ע"ש רבינו כ"ק אדמו"ר זצוק"ל

יומא דהילולא קדישא כ"ק מרן רבינו השיה יעקב יוסף ז"ע

העלון לעילוי נשמת אמי

מרת מלכה ב"ר משה חיים ע"ה

ג' לחודש ניסן תשפ"ד

ת.נ.צ.ב.ה

במלאות שנה לפטירתה

מילי דאבות - ליו"ט פסח, ושבועי של פסח לקוטי אמרים מספרי רבותינו הק' זיע"א

והיה כי ישאלך בנך למחר לאמר מה זאת ואמרת אליו בחוק יד הוציאנו
ה' ממצרים מבית עבדים. (יג, יד)

יש לדייק מהו כי ישאלך בנך למחר דווקא, ונראה לפרש דהנה רואים
אנו בליל התקדש החג כל יהודי ויהודי מתעורר לבנו עד מאוד ועורך
את הסדר בהתלהבות דקדושה, וידוע מפי ספרים וסופרים הטעם לכך,
משום דבמצרים היו בני ישראל בבחינת זאת ערום ועריה, והגביהם
הקב"ה אל הקדושה בלא איתערותא דלתתא, וכמו שפירש הר"ה"ק רבי
ברוך ממעזיבו זי"ע, הפסוק (שמות יב, כג) "ופסח ה' על הפתח",
דאמרו חז"ל שהקב"ה אומר פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח
לכם כפתחו של אולם, אך ביציאת מצרים פסח הקב"ה על הפתח
שויתר לבני ישראל על האיתערותא דלתתא והגביהם מעלה מעלה
באיתערותא דלעילא. ולאחר יציאת בני ישראל מארץ מצרים נסתלקו
מהן המדריגות כיון שלא היו ע"י מעשיהן, ושוב הוצרכו לספור ספירת
העומר המישיים יום, בכדי לתקן המידות ולהגיע שוב לאותן המדריגות
בכח מעשיהם הטובים, וכמו כן בכל שנה ושנה מגביה הקב"ה בליל
התקדש החג את בני ישראל ונותן להם במתנה אורות אלו, ולמחר
שוב נטלן, וכל זה בכדי להטעימן מנועם זיו מדריגות קדושות, וכאשר
יסתלקו אותם אורות כיון של היו מכח מעשיהם, יתבוננו לדעת מה
חסר להם ויתקנו המידות ויטהרו ויתקדשו בימי ספירת העומר לקבלת
התורה.

וזק"ה רבינו בעל אמרי יוסף זי"ע מביא בשם הר"ה"ק הרבי ר' אלימלך
מליזענסק זי"ע, לבאר על דרך זה מה דאיתא בגמ' (נדה דף ל' ע"ב)
תינוק במעי אמו נר דלוק על ראשו ומלאך לומד עמו כל התורה מילה,
בא לאויר העולם סוטר המלאך על פיו ושוכח, ולכאורה אם סוטר על
פיו ושוכח לשם מה לומד עמו כל התורה, אלא דהתורה הקדושה היא
חכמתו של הקב"ה ואי אפשר לכושר ודם להשיגו דק ע"י שהמלאך
לומד עמו מקודם, ואף שסוטר על פיו ושוכח נשאר בו רשימה של
התורה שלמד ויכול בכוח זה להשיג שוב את כל התורה, וכן הוא בליל
התקדש החג נותן הקב"ה אותם אורות לעם ישראל ונטלן בכדי שע"י
הרשימה שנסאר יוכל להגיע לאותן אורות בכוח מעשיו ותיקון
מידותיו. והנה כאשר רואה הבן את אביו מתלהב ומתעורר כל כך בליל
התקדש החג, מה שאין כן בכל שאר שבתות השנה, חושב הוא דהנה
אביו החליט כנראה לשנות דרכו ולשוב בתשובה להתנהג בקדושה
ובטהרה, ואינו שואל מאומה באותו לילה דאדרבה שמח הוא בעבודת
אביו, אך למחר כשנוטלין האורות רואה הבן דאביו חוזר לסורו, הוא
מדבר בתפילה ובקריאת התורה ומתנהג שוב בפשטות ובקרידות כבכל
השנה, וזהו למחר דווקא, שאתמול כ"כ התלהב ועתה חזר בו, ועל זה
ואמרת אליו בחוק יד הוציאנו ה' ממצרים, דהקב"ה הוציא את עמו
ממצרים בחוק יד שלא ע"י מעשינו, וממילא ההתעוררות של אתמול
לא ע"י מעשינו היתה. שמעתי מפה קדשו של זק"ה"ק בעל החקל יצחק
זי"ע לבאר זה הענין על פי הקדמה שאמר, דפעם אחת התלהט הר"ה"ק
בעל הדברי חיים מצאנו זי"ע, והביא את דברי המשנה (ערכין פרק ב')

משנה ה') אין פוחתין משישה טלאים המבוקרין בלשכת הטלאים כדי
לשכת ולימים טובים של ראש השנה ומוספין עד עולם. אמר הדברי
חיים שבחורבן בית המקדש נשארה לשכת הטלאים מלא בטלאים ופרו
ורבו ומהן אליהו הנביא ממשיך להקריב קרבנות עד עצם היום הזה,
ובפסח מקריב אליהו הנביא קרבן פסח ומחלק את זה לצדיקי הדור,
ולא ברוחניות הוא מקריב אלא בגשמיית ממש, הסידים סיפרו ששמעו
דברים אלו מהדברי חיים בליל פסח וכשסיים ראו אותו לועס, החקל
יצחק לימים נפגש עם הר"ה"ק מגארליץ זי"ע בנו של הדברי חיים ושאל
לו אם נכון הוא זה הסיפור, והשיב לו שאמת הוא, אבל מה שהוסיפו
הסידים שראו את אביו לועס, אני לא ראיתי.

(כ"ק מרן רבינו השיח יעקב יוסף זי"ע)

כדי לטהרנו מקליפותינו ומטומאתנו. (יה"ר לאחד ספירת העומר)
שמעתי כמה פעמים ממודי זקני מרן ה"חקל יצחק" זצ"ל שאמר מהו
הענין שאנו אומרים בספירת העומר "כדי לטהרנו מקליפותינו
ומטומאתנו", ולכא' מהו כפל הלשון. אלא הענין דהנה אנו אומרים
בעל הטא... "על הטא שחטאנו לפניך ביצר הרע" ולכא' הרי כל
החטאים באים ע"י יצר הרע ומה בא לומר בזה, אלא דחז"ל אמרו
(דבר"ר וזאת הברכה ד"ה ויאמר) אין הקב"ה בא בטרוניא על בריותיו,
והיינו שהקב"ה נתן לכל אדם יצר הרע שיפתחו רק לפי כוחו, היינו
שיוכל להתגבר האדם ולכובשו, ואם רואה האדם שאינו יכול להתגבר
בשום אופן על יצרו הרי הוא סימן שאין זה יצר הרע שנתן לו הקב"ה,
אלא הוא ברא בעצמו יצר הרע זו, דהנה אמרו חז"ל (ילקוט שמעוני
בהר רמז תרס"א) כיון שעבר אדם עבירה ושנה בו נעשה לו כהיתר,
והיינו דהאדם ברא לעצמו יצר רע ע"י שעשה עבירה כמה פעמים, וזה
שאנו אומרים על הטא שחטאנו לפניך ביצר הרע, היינו שאנו לבד
בראנו לעצמנו יצר הרע ע"י מעשינו הרעים. וזה שאנו אומרים כדי
לטהרנו "מקליפותינו ומטומאתנו" היינו גם מיצר הרע שנתן לנו
הקב"ה וגם מיצר הרע שאנחנו גרמנו לעצמינו.

(כ"ק מרן רבינו השיח יעקב יוסף זי"ע)

שמעתי מזק"ה בעל החקל יצחק זי"ע, שסיפר מהר"ה"ק רבי חיים
מצאנו בעל הדברי חיים זי"ע, שפעם אחת באחרון של פסח בדרך ברכת
המזון על הכוס, כשהגיע ליעלה ויבוא במקום ביום חג המצות הזה אמר
ביום חג השבועות הזה, בנו הר"ה"ק מגארליץ זי"ע שישב לצידו תיקנו
ואמר לו ביום חג המצות הזה, נעצר הדברי חיים ואמר ביום... ביום...
ביום חג השבועות הזה, וראו שהדברי חיים בכונה תחילה אמר יום
השבועות והמשיכו לברך, לאחר הברכת המזון פנה הגארליצ'ער רב
לאביו הדברי חיים ואמר לו, טאטא כעת הוא הרי אחרון של פסח
והשיבו מה שהשיבו, והיו נוכחים במקום גדולי עולם שהסבירו
לאהמ"כ את פשר הדברים, דהוא על פי מה שכתב האור החיים הק',
דלעולם ההכנה לקבלת התורה די לה בו' ימים לתקן חז' מדות, אך
נותנים לנו ז' פעמים ז', ובאמת לבעלי מדרגה כהדברי חיים מצאנו
שהספיק בו' ימים של פסח לסיים התיקון, כבר הרגישו באחרון של פסח
הכתיבה של יום חג השבועות.

(כ"ק מרן רבינו השיח יעקב יוסף זי"ע)

והמשיים עלו בני ישראל מארץ מצרים. (יג, יח)

ברש"י והמשיים, דבר אחר המושיים אחד מחמשה יצאו וארבעה חלקים מתו בשלשית ימי אפילה. כבר הבאנו לעיל מה ששמעתי מאבי הגה"צ הר"ק רבי ישראל חיים זצוק"ל ה"ד, על הפסוק (שמות ד, ז) "לא תאספון לתת תבן לעם", ההגזירה היתה שלא יתנו יותר תבן לעם אלא שישונו בעצמם, וכתוב לא תאספון שמשמעותו שלא יתאספו עם ישראל יחדיו, ואומר הר"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב ז"ע, ישמח משה במותנת חלקו, שמושה רבינו פעל אצל פרעה שיתן להם יום אחד בשבוע שיוכלו לנוח ולא יעבדו וזה היה בשבת, ויצא כרוז בקרב עם ישראל שמושה רבינו עושה מישו בליל שבת והגיעו הציבור לעריכת שולחנו, ומשה רבינו אמר דבר תורה ודברי חיוק לעם, תדעו לכם שנהיה כאן במצרים רק רד"ו שנה וזה על פי גזירתו של הקב"ה כבר מברית בין הבתרים, שנאמר ועבדום וענו אותם ארבע מאות שנה, אבל יהודים אל תשכחו שהקב"ה הבטיח וגם את הגוי אשר יעבדו דן אנכנו, עוד יגיע יום שנצא מכאן ברכוש גדול והמצריים יהיו לעבדים לנו, וכך נשנה הדבר בשבת בצהריים היה מיטאג מישו ובסעודה שלישית ובמלוח דמלכה עד לשעה מאוחרת, והגביה משה את רוחם של עם ישראל ויצאו ממנו מחזוקים ומעודדים, ולמחר ביום ראשון הגיעו העם מאוחר לעבודה והיו המצריים נוגשים ומכים בהם מחמת שרפו בעבודה ולא היה להם כח לאחר השבת, היה אומר היהודי לנוגש יגיע עוד זמן ואנחנו נירש אותך, וכן כל היהודים לא נשבר רוחם והיו מכים בהם חזרה ואומרים להם, מה חושבים אתם שאנחנו עבדים שלכם טעות היא בידכם, אנו בני מלכים ואתם עבדים לנו ועוד יגיע יום שנצא מכאן, משנודע הדבר לפרעה על ידי השוטרים הממונים עליהם, הבין שזה קרה מעריכת השולחנות שעושה להם משה רבינו ומסית אותם בדברים אלו לחוקם, אך חשב פרעה בלבו כי אין זה נכון ואיזה פנים יהיה כשיאסור על היהודים ללכת לשולחנותיו של משה, ע"כ גזר לא תאספון לתת תבן לעם, וליהודים פירשו ההגזירה היא שילכו ויקוששו להם תבן בעצמם, אך לממונים פירשו שישונו שלא יתאספו יחדיו, ועל ידי זה לתת לעם תבן, היינו שלא יקבלו משם תבונה להתעודד ברוחם, והיה פרעה מעמיד שומרים על פתחי ביתו של משה בשבת וכל מי שהיה מגיע היו דושמים אותו בפנקסיהם, היו כאלה שנכנסו והיו כאלה שחזרו לאחוריהם. ולפי זה נראה דהם אלו החמשים שזכו ליציאת מצרים, שהמשיכו במסירות נפש להתאסף ולהתכנס בכל שבת עם משה רבינו לשמוע דבר ה', ולכן זכו ליציאת מצרים.

כ"ק מרן רבינו השיח יעקב יוסף ז"ע

שלא אחד בלבד עמד עלינו לכלותינו.

איתא במדרש (ריש פר' נצבים) דחבילה של קנים אין אדם יכול לשוברן כשהו באגודה אחת, אך כל קנה וקנה בפני עצמו יכול לשובר, וכמו כן כאשר כלל ישראל הם באחדות כאיש אחד בלבד אחד, הרי הם כאגודה של קנים שאין שום אומה ולשון יכולה לשלוט בהם, אך כאשר ח"ו יש פירוד ביניהם יכולין האומות לנצחם. וכן מצינו (מגילת אסתר ג, ח), ויאמר המן למלך אחשוורוש ישנו עם אחד מפוזר ומפורד בין העמים בכל מדינות מלכותך ודתיהם שונות מכל עם ואת דתי המלך אינם עושים ולמלך אין שוה להניחם, והיינו ישנו עם, מתי נחשבים עם ישראל לעם, אחד כשהם באחדות, אך כשאינם באחדות

אלא מפוזר ומפורד בין העמים, אז ואת דתי המלך אינם עושים, אין הם עושים רצונו של מקום, ולמלך אין שוה להניחם, אין להם ח"ו קיום. וזה שאמר בעל ההגדה שלא אחד בלבד, כשכלל ישראל אינם באחדות, עמד עלינו לכלותינו, ניתנה רשות ח"ו והותרה הרצועה שיעמדו עלינו אומות העולם לכלותינו.

כ"ק מרן רבינו השיח יעקב יוסף ז"ע

והקדושי ברוך הוא מצילנו מידם.

ידוע מה שסיפרו צדיקים אודות אשה אחת שנכנסה אצל הר"ק רבי נפתלי צבי מראפשיץ ז"ע, ושאל לה לסיבת בואה אצלו, האם חסד לה פרנסה בדיאות או בנים, והשיבה שב"ה לא חסד לה מאומה, ובאה אליו בכדי לבקש שתזכה שלא תצטרך לבוא אליו כלל, ולפי זה אפשר לפרש שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו, לכלותינו אפשר לקרוא אותו גם לחלותינו מלשון תפילה, והיינו שלא צדיק אחד בלבד מתפלל ומחלה פני הקב"ה עבורנו, אלא שבכל דור ודור עומדים הצדיקים לפני הקב"ה לחלותינו בתפילתם, והקב"ה מצילנו מידם שלא נצטרך לתפילתם.

ולחמתיק הדברים נראה על פי מה שפי' בספח"ק אמרי נועם (פר' בהעלתך) על הפסוק (במדבר ה, יט) "ולא יהיה בבני ישראל נגף בגשות בני ישראל אל הקדש", וברש"י ולא יהיה בבני ישראל נגף שלא יצטרכו לגשת אל הקודש, ופירש בדרך הלצה על פי המסופר שפעם אחד בא חסיד אל המגיד מקאזניץ ז"ע, ואותו חסיד היה גביר מפורסם ובריא ובניו כשתולו זיתים ולא היה חסד מכל טוב, ושאלו המגיד על טוב מעמדו, והשיב אשר אין דבר מחסור לו, ושאלו אם כן שאינו נצרך לשום ישועה למה בא אצלו, והשיב החסיד אשר אמת הדבר שאין אני נצרך לכלום רק בשביל זה באתי אשר הרבי יפעל בתפילתו אשר לעולם לא אהיה נצרך אליו, וזהו ולא יהיה נגף בבני ישראל בגשות בני ישראל אל הקודש, היינו כאשר יבוא אל הקודש הרומז על הצדיק, לא יהיה מחמת איזה נגף וחסרון, רק שלא יחסרו להם כל טוב, וא"ת אם כן למה באו אל הצדיק, לזה פירש"י ז"ל שלא יצטרכו לגשת אל הקודש, היינו בשביל זה גופא יבואו אשר הצדיק יפעל בתפילתו אשר לעולם לא יחסר דבר ולא יהיו נצרכים לבוא אל הקודש, עכ"ל. וזה שאמר והקב"ה מצילנו מידם, דהקב"ה מצילנו שנבוא אל הצדיקים רק להתברך, ולא יצטרכו לגשת עבור איזה צרה ח"ו או חסרון.

כ"ק מרן רבינו השיח יעקב יוסף ז"ע

אתה צויתנו על ידי משה עבדך לספר ספירת העמר כדי לטהרנו מקליפותינו ומטמאותינו.

בספירת העומר כל העבודה המוטלת עלינו הוא כדי לטהרנו מקליפותינו ומטמאותינו, והנה שמעתי ממורי זקינו מרן החקל יצחק זי"ע שאמר, דלכאורה מהו הכפל לשון מקליפותינו ומטמאותינו, אלא הענין הוא דביודיו של יום כיפור אנו מתוודים "על חטא שחטאנו לפניך ביצר הרע", וצריך ביאור דהרי בכל חטא יש את היצר הרע, ואמר חז"ל (דבר"ד וזאת הברכה, ד"ה ויאמר) אין הקב"ה בא בטרוניא על בריותיו, והיינו שנתן הקב"ה לכל אדם יצר הרע שיפתהו רק לפי כוחו כדי שיוכל האדם לגבור עליו ולכבושו, ואם הוא האדם שאינו יכול לו בשום פנים ואופן, הסימן הוא שאין זה יצר הרע שנתן לו

לתורה ועבודה ולמצות ומעשים טובים, ובית הלל אומרים מוסיף והולך, לרמוז שיהיה מוסיף והולך תמיד בעבודה ובתורה ומצות ומעשים טובים, ועל ידי זה יכיר גדולת הבורא ית"ש ויירא ויבוש מלעבור על רצונו הטוב, עכ"ל, ועי' בספרו על המועדים, בחנוכה דרוש י"ג ליל ה'שפי' באופן אחר, ובה פרשתי אנכי השפל מה שהעמידו לנו חז"ל הסימן בליל פסח, קדש, ורחץ, כי בהגיענו הלילה הזאת אשר יש בה מצות רבות, ומי יאמר זכיתי לבי טהרתי מחטאתי והנני סר מרע, ע"כ אחז"ל הלכה כבית הלל, וקדש עצמך מקודם בבחירות המצות הקדושות שמקיימין בזה הלילה ועל ידי זה ורחץ, תוכל לרחוץ ח"ע מכתמי עונותיך כנו"ל והבן.

כ"ק מרן רבינו החקל יצחק זי"ע

שיח מרעים

דרשות ושיחות מרבנותינו הק' זיע"א

לעושה נפלאות גדולות לבדו כי לעולם חסדו.

הנה ידוע דכאשר הקב"ה מנהיג העולם במידת הדין באים הצדיקים ומבטלין בתפילותם הדינים, וכדברי חז"ל דהקב"ה גוזר וצדיק מבטל, אך כאשר הקב"ה מנהיג העולם במידת הרחמים והחסדים אוי מניחים הצדיקים להקב"ה להנהיג העולם כרצונו. ובאמת דהקב"ה מתאוה לכך שיבטלו הצדיקים גזירותיו, כדאיתא בגמ' (בבא מציעא דף נ"ט ע"ב) קא חייך ואמר נצחוני בני, וכן פירש הרמב"ם רבי יעקב יצחק החוזה מלובלין זי"ע הפסוק, (דברים יב, ד) "לא תעשון כן לה' אלקיכם", דהקב"ה אינו חפץ שיעשו אותו כן מלשון בני אדם, והיינו שיהיה צורך במידת הדין, אלא אדרבה חפץ הוא יתברך שיבטלו גזירותיו, ובה פירשו הגוים והנצח לחי עולמים, דדרך העולם הוא שאין אדם שמה כאשר מנצחין אותו, אך לא כן הקב"ה אדרבה שמה לפניו בשעה שמנצחין אותו, וזה שאמר הגוים והנצח שיהיה נוי ושמחה כאשר מנצחין אותו, והו רק לחי עולמים אצל הבורא כל עולמים. וזהו שאמר לעושה נפלאות גדולות, היינו כאשר מתנהג הקב"ה במידת החסד, אוי הוא לבדו ואין הצדיקים מבטלין רצונו.

כ"ק מרן רבינו השיח יעקב יוסף זי"ע

שובה אלינו בהמון רחמיק.

הנה איתא ברש"י ס"פ לך בפסוק מעל אברהם, למדנו שהצדיקים מרכבתו של מקום עכ"ל. ומהאי טעמא אמר מרן הגה"ק מהר"ש משינאווא וצוק"ל, דרבנותינו הצדיקים אמרו במוסף של שלש רגלים במלך רחמן וגו' שובה אלינו בהמון רחמיק דייקא עלינו מפני שהן המרכבה, אבל להאנשים הפשוטים נכון לומר אלינו עכ"ל.

רבינו החקל יצחק זי"ע

אכילת מצה.

הנה על ידי אכילת מצת מצוה נבראים מלאכים, וזה שאמר רש"י (וישלח) וישלח יעקב מלאכים, מלאכים ממש, לפי מה שאמרו חז"ל דיעקב שהיה בסוכות קייץ וחורף קייץ, וא"כ אחר הפסח יצא יעקב מחרן, וע"כ אכילת מצת מצוה נבראו מלאכים, ואם כן י"ל דמלאכים

הקב"ה, אלא הוא ברא לעצמו יצר הרע זה, כמו שאמרו חז"ל (ילקוט שמעוני בהר, רמז תרס"א) כיון שעבר אדם עבירה ושנה בה נעשית לו כהיתר, וא"כ ע"י ששנה עבירה זו כמה וכמה פעמים ברא לעצמו יצר הרע שיקשה לו להתגבר עליו, ועל זה אנו מתוודים על הטא שהטאנו לפניך ביצר הרע, מלבד כל החטאים והעוונות שעשינו ביצר הרע, יש בידינו עבירות שאנו עצמינו הפכנו ליצר הרע, ובה מוכן התפילה לטהרנו מקליפותינו ומטמאותינו, היינו גם מקליפותינו שהוא יצר הרע שובל העבירות וגם מטמאותינו שהוא יצר הרע שגדמנו בעצמנו. ולפי כל זה מוכן הא דתיקן האר"י ז"ל לכונן בימי הספירה שם הוי"ה במילוי אלפין, דעתה בימי הספירה אנו רוצים להתקדש ולהתגבר על היצר הרע ולהשפיע קדושה וטהרה לכל השנה, והוא ע"י שאנו ממשיכין עלינו האלופו של עולם שנותן לנו הכוח להתגבר על חלק החומר ולהפכו לצורה, כמו שמוכא בספרי הסידות על הפסוק (ויקרא כג, טו) "וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עמר התנופה וגו'", דספירה בגימטריא מחשבה ודבר ראשון צריך שתהיה המחשבה בקדושה וטהרה, וכן ספירה בגימטריא שנה, וספרתם לכם, ע"י שהאדם מתקן בספירה חלק המחשבה אוי ממושיך הארה לכל השנה, מ'מחרת ה'שבת, ראשי תיבות מ"ה, מ'יום ה'ביאכם גם ראשי תיבות מ"ה, והיינו ע"י שתי הבחינות של מה של גדולת הבורא ושל שפלות עצמו, וכל האדם בנקל לשבור תאוותו ולהתגבר על יצרו. ולפי זה אפשר לבאר מה שנהגו רבותינו זי"ע לכפול התיבות "יתקן מה יתקן מה" שפגמתי בספירה, והיינו שנוכח לתקן שתי המידות של מה הרומז לגדלות הבורא ושפלות עצמו, ובה נבוא לתיקון המדות.

כ"ק מרן רבינו השיח יעקב יוסף זי"ע

מי אין אנו מוסיפין בעבודת השי"ת, אדרבה אנן פוחתין והולכין ח"ו מיום ליום דלא כבית הלל דס"ל מוסיף והולך (שבת כ"א, ע"ב) וגם בדברי בית שמאי דס"ל פוחת והולך היה רגיל כ"ק אמרו"ד זצ"ל הב"מ לפרש בדרך המוסר באופן זה דהנה כתיב (תהלים לד, טו) סוד מרע ועשה טוב, דהיינו שיראה האדם מקודם לסוד מן הרע שישימוז את עצמו בכל לבו ובכל נפשו שלא יעבור שום נדוד עבירה ועון הן דאורייתא והן דרבנן, לא במחשבה, ולא בדיבור, ולא במעשה, ואח"כ יאחז במעשה הטוב לעסוק בתורה ועבודה ובמצות ובמעשים טובים, ובה פ'יכת הקודמין מאח"כ (תהלים קכו, ב) שוא לכם משיכמי קום, היינו שהם משיכמין ומקדימין את הקום ועשה מעשה הטוב, מאחרי שבת, היינו שמאחרין את השבת ואל תעשה, דהוא הסוד מרע, והוא שוא, כי האדם צריך מקודם להיות סוד מרע ואח"כ עשה טוב עכ"ל ושי"י, אמנם אי"בסה"ק כי בדורותינו השפלים האלו שנתמעטו הלככות ונחלשו שכליננו ומוחנו מרוב הצרות והתלאות, אם האדם ימתין בעשיות הטוב עד שיהיה מקודם סוד מרע, אוי יעברו שנותנו באניות אבה ולא יעשה מאומה (ועי' בסה"ק עבודת ישראל ר"פ חיי), ע"כ ראוי להאדם שיתאמץ מקודם לעסוק בתורה ועבודה ומצות ומעשים טובים ויהיה מוסיף והולך בעבודה, ואז ממילא יהיה גם סוד מרע כי יכיר גדולת הבורא ית"ש ויירא ויפחד מלחטוא לפניו, ועי' בפנים הסה"ק פ'ויחי (ד"ר"מ) בענין מנשה ואפרים שהאריך בזה, ובה פליגי ב"ש וב"ה בית שמאי אומרים פוחת והולך, לרמוז שמקודם יהיה סוד מרע ואח"כ עשה טוב, כי על ידי זה יתקדש ויתטהר וממילא יחפוץ ויחשק

אלו שלח, וזהו מלאכים ממ"ש, ד"ת מ'ן מ'צת ש'מורה. או י"ל כיון דה' בימי הספירה, על כן שלח המלאכים הנבראים מהספירה, ובספירה כתוב וספרתם לכם ממחרת השבת, וזהו ממ"ש מ'נין מ'חרת ש'בת, והנה יעקב היה צריך מלאכים לשומרו, וגם להכניע את עשו, והמלאכים הנבראים מהמצה הם מלאכי שמייה דהם מצד החסד, והמלאכים הנבראים מהספירה הם מבינת הדין, ובכחם להכניע את עשו, וזהו וישלח יעקב מלאכים מהמצה והספירה, לפניו דאלו המלאכים היו לפניו אז דהא תיכף אחר הפסח היה.

(רבינו החקל יצחק זי"ע)

אלו עשה באלקיהם ולא הרג את בכוריהם דיינו.

ואגב ארשום למשמרת מה ששמעתי בשם הצדיק הקדוש אדמו"ר מהר"ש מבעלזא וז"ל ה"ה שהקשה על מה שנאמר בהגדה של פסח אלו עשה באלוקיהם ולא הרג את בכוריהם דיינו, משמע שקודם עשה באלוקיהם ואחר כך הרג בכוריהם, והרי בפסוק מפורש להיפך (שמות יב, יב) ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה והכתי כל בכור בארץ מצרים מאדם ועד בהמה ובכל אלחי מצרים אעשה שפטים אני ה'. הרי מבואר שקודם הרג הבכורים ואח"כ עשה באלהיהם. והשיב על זה דהנה מבואר במשנה (ע"ז פ"ד מ"ד) דאם ביטל עבודה זרה ביטל משימשיה, ביטל משימשיה לא ביטל ע"ז. ונמצא לפי זה אתי שפיר דהנה נודע דהבכורים היו הכהנים העובדים לע"ז, ונמצא אם היה הקב"ה עושה שפטים באלהיהם, ממילא היו מבוטלים המשימשים שהם הבכורים, אכן הקב"ה רצה להגדיל הנקמה להנקם מאויבי ישראל עם קדושו, לכן הרג קודם את הבכורים, ונמצא כי לא ביטל עדיין הע"ז, ואחר כך עשה באלהיהם לבטלם, וכוננתו היה כדי להגדיל הנקמה לנקום משניהם. ונמצא עתה מוכן שפיר מה שסידר בהגדה אלו עשה באלהיהם ולא הרג את בכוריהם דיינו, ורצה לומר שאם היה עושה באלהיהם ממילא היו נבטלים המשימשים שהם הבכורים, והיה די לנו, אכן בטובו הגדול רצה להטיב לנו להגדיל נקמתו במצרים והרג בכוריהם קודם, כדי שאחר כך ינקום עוד ויעשה שפטים באלהיהם, עכת"ד הקדושים.

(רבינו האמרי יוסף זי"ע)

קרבן פסח שבשילו בחמי עבריה.

פעם שאלו את רבינו ה"חקל יצחק" זי"ע על המשנה שאומרת שבישלו את הקרבן פסח בחמי עבריה, ואחד מן התירושים היה שידוע שלגיהנום יש שלושה פתחים ואחד מהם בירושלים וחמי עבריה עובר בפתחו של גיהנום ועל ידי זה הוא מתחמם, אמר רבינו ה"חקל יצחק" שאם יחפרו בירושלים עמוק עמוק ימצאו את פתחו של גיהנום ששם עובר חמי עבריה, ולפי זה מוכן קרבן פסח שבישלו בחמי עבריה, וכולם דיברו על התשובה שרבינו ה"חקל יצחק" כתב. באותם ימים בנו בהר הצופים בירושלים את האוניברסיטה ובית החולים הדסה, לימים באותו תקופה נפגשו רבינו ה"חקל יצחק" זי"ע ובעל ה"מנחת אלעזר" ממונקאטש זי"ע, אמר ה"מנחת אלעזר" לרבינו זי"ע, רבי להפור צריך בירושלים, בכדי למצוא את הגיהנום עולים למעלה ויש שם את הגיהנום.

(רבינו החקל יצחק הי"ד)

רבינו נולד ביום שבת קודש יב' ניסן שנת תרע"ו לאביו הרה"ק רבי ישראל חיים הי"ד בנו הגדול של ה"חקל יצחק" - שהיה גדול בתורה ומוסמך להוראה, וקהילות רבות רצו למנותו רב ומורה דרך עליהם, אך, מפני שהיה מדוכא בייסורי דצה אביו ה"חקל יצחק" שיהיה סמוך על שולחנו, - ולאמו הרבנית הצדקת מרת חוה שרה בת הרה"ק רבי אלעזר רובין מגלגוב - סאסוב בעל מחבר ספר "זכרון אלעזר" ונכדת הרבה צדיקים קדושים ומפורסמים, שנפטרה בעת לידתו, אימצו ה"חקל יצחק" לחנכו ולגדלו, ולא משה ידו מתוך ידו כל הימים.

דאג ה"חקל יצחק" שכל טובי המלמדים וגדולי החסידים ואנשי המעשה יאצילו מהודם על יענקל'ה הקטן, ויקנו לו דעת וחכמה, להציעדו במסילה העולה בית א-ל. אהוב היה הילד על מחנכיו בשל תכונתו וחיותו הנמרצת והתוססת, וכל מי שראה את הילד החינני לומד עם זקני החסידים, עיניו בורקות והוא מקשה ומתריך בשניות, נשבה בחבלי קסמיו. היו אנשים עוצרים מעט מלימודם כדי להתענג על קולו הזך, המסתלסל בניגון ערב.

כיון שראה ה"חקל יצחק" והנה גדל הנער ונעשה כלי מלא וגדוש בתורה ועבודה, מינהו להיות יד ימינו בהנהגת הישיבה, ובהיותו בן טו' שנים כבדו לומר שיעור בפרקי אבות לפני באי בית המדרש הגדול שבסעליש.

בשנת תח"צ עם הגיעו לפרק האיש מקדש בא רבינו בקשרי שידוכין עם הרבנית הצדקת מרת מלכה ע"ה הי"ד בתו של הרה"ק ר' אלתר אלעזר הגר זי"ע הי"ד אב"ד בורשא, ונכדת הרה"ק רבי פנחס הגר האדמו"ר מבורשא זי"ע הי"ד. רבינו עבר להתגורר בבורשא, ומיד התחבב על בני הקהילה, ובמיוחד על חותנו שאהבו כבן.

שנים אלו בהם היה סמוך על שולחן חותנו, היו שנות שלווה שעד שנתו האחרונה דיבר עליהם בערגה, בני הקהילה כיבדוהו מאוד והיה נקרא כפי כל הרב הצעיר, וזוגתו הצדקנית הייתה המנהיגה הרוחנית של אגודת ישראל בבורשא, כמו כן נולדו לו בשנים אלו שני בנותיו חוה שרה ושיינא רחל, ובנו פינחס שנרצח בעודו עולל השם יקום דמם.

סיפר הרב זלמנוביץ זצ"ל שהוא הכיר את רבינו מבורשא שהוא היה חתן הדיין של בורשא וזכר שמידי יום המישי ערב שבת היה רבינו בלויית אשתו הרבנית הי"ד יצאו בעגלה לקצב העירה וקנו בשר ודגים וחילקו לעניי העיר.

משך כל זמן שהותו בבורשא זכה לשמש בהוראה והיה יושב יחד עם חותנו בחדר ההוראה ודן עמו על כל שאלה שהובאה לפניהם, וכן סייע בניחול ענייני הרבנות. שמעו יצא למרחוק וקהילות רבות ביקשו למנותו אלוף לראשם, ולאחר שחותנו נאלץ לברוח מפני הגרמנים מונה לרב העיר.

ביקש יעקב לישיב בשלוח וגם זאת לא ארך ימים ונאלץ רבינו להפריד מבני ביתו וילדיו ולחזור לסעליש עיר מגוריו הקודמים כשהוא לבדו. ושמיה של היהדות החלו מתקדרים בעבים, והשוואה האיזומה פרצה במלוא עוזה.

מיד עם השתלטות הנאצים על הונגריה, רוכזו היהודים בגטאות ונשלחו להשמדה. אך הנאצים, שרצו לנצל את היהודים עד תום, לקחו את הצעירים ואת העובדים המומחים שיעזרו להם במלחמתם. עובדי הכפייה הללו רוכזו במחנות עבודה, שם העבירו אותם עבודת פרך עד כלות נפשם. כאשר הגיע השמועה לאוזניו של רבינו, שלבעלי מקצוע יש סיכוי להישאר בחיים, הזדרזו והצהיר שהוא מומחה לוגגות, לאחר מכן נרשם בתורת מכונאי. למחנה הריכוז "דיהרנפורט", ולאחר מכן למחנה "פינפטויכן" שבלב גרמניה. שם החלה עבור רבינו תקופה קשה של עבודת פרך עד אפיסת הכוחות, והנוגשים מכוס בהם מעל ראשם בקתות רוביהם למוות.

כפי שהעיד רבינו בעצמו השמימה אפרוש את כפי בשבח ותודה לנורא עלילה, אשר שם נפשי בחיים ולא נתן למוט רגלי, וחסדי ה' כי לא תמנו, שגם בהיותי כלוא בארץ אויב, שבוך ורצוץ תחת עבודת הפרך, אשר חשבתי כמעט נגזרתי או ברגעים חמי קשים ונאשים, דמות דיוקנא קדישא של כ"ק אאמו"ד רבנו הקדוש זי"ע הי"ד שמתו לנגד עיני, ונתקיים בי (ירמיה ל, ז) "ועת צרה היא ליעקב וממנה יושע, וזכותו עמד לי שה' הוציא ממסגר נפשי, ויצאתי מאפילה לאורה משוחרר מכבלי הנאצים ימ"ש, ואז קבלתי עלי להוציא לאורה את זאת התורה, תשובות שהשיב לשואליו בהלכה.

הזיעה ניגרת, הדם שותת, גדרות התיל והשומרים מטילים מורך בלבבות ומעיין הדמעות נגמר, אך רבינו מתנהג - כאילו עדיין נמצאים הם ב'שטיבל' - במידת החסד ובמידת הרחמים, מחפש כיצד לעזור ליהודים, להחזיר מעט רוח אמונה ותקווה בלבבות ולהדליק את הניצוץ היהודי. רבינו לא חת מפני השומרים, וסיפרו יהודים שעבדו אותו במחנה שאם הבחינה עינו ביהודי העומד ליפול תחתיו מהמת כובד העבודה הקשה, דואג הוא לו במסירות נפש למקום מסתור למען ינחו עצמותיו היגעות, ועובד במקומו עד שיתאושש מעט. אירע פעם שאחד המרצחים הארורים כיוון אליו את נשקו ורצה להרוגו, ורבינו עצם עיניו בדבקות ושים לנגד עיניו "שויתי ה' לנגדי תמיד" וחיכה בשלווה למסור נפשו, אך המרצח צחק בשטניות ואמר, הכל לבזבז כדור בשביל יהודי מלובלך, אתה תמות כבר מרעב....

מספר אחד ממקורבי רבינו זצ"ל הרב שלמה הופמן ז"ל ששמע בעצמו מפי קודשו של רבינו את העובדה הבאה: הדרך ממחנה השינה למחנה העבודה ארוכה הייתה, ומספר קילומטרים נדרשו ללכת כדי להגיע לשם. בדרך הייתה שיירת העובדים עוברת בשדה תפוחי-אדמה. רבינו היה מסכן עצמו ומידי פעם, כאשר ראה שאין עין השומרים פקוחה היה חופר מעט ומוציא תפוח-אדמה אחד ומחביאו בכליו. את תפוחי-אדמה האלו אסף במחבוא שהכין לעצמו במחנה השינה. רבינו מספר שטרחה עצומה הייתה זו, מחד שלא ידאו השומרים

כשאסף אותם מן האדמה, ומאיך שלא ידאו היהודים כאשר החביאם. וכל הטרחה הזו נעשתה כהכנה לקראת פסח..... כבר בתחילת החודש דאג רבינו על ימי הפסח, שכן הנאצים ימ"ש חילקו לכל עובד כל יום מעט לחם ומעט מים ולפעמים גם טיפה מרגרינה. הישיב רבינו בפשיטות שלצום שבעה ימים אי אפשר ובוודאי שאסור לאכול המין. ועל כן דאג שיהיו ברשותו תפוחי-אדמה. כך היו ימי חייו של רבינו שכולם מסובבים סביב קיום דברי התורה ומצוותיה.

כאשר הגיעו הימים נוראים התפללתי את כל התפילות תוך כדי עבודה, ובחסדי השם הצלחתי לזכור בעל פה את כל התפילות והפיוטים, אך חוץ מקטע אחד מתוך תפילת נעילה לא זכרתי "אתה נותן יד לפושעים". ודבר זה הביא אותי לשכרון לב ודמעות השפילתי עיני למטה וראיתי דף ליד רגלי תוך כדי תפילת נעילה התכופפתי לתדהמתו רואה אני שזה דף מתוך המחזור של יום כיפור מתפילת נעילה הסתכלתי וראיתי כתוב את הקטע התפילה שלא זכרתי אתה נותן יד לפושעים.

במאמר שיכתב הרב ד"ר יצחק לזין בהתפעלות על רבינו זצוק"ל, ובין הדברים מופיע מעשה שסיפר לו כ"ק האדמו"ר זצוק"ל בעצמו: היה זה בראש השנה שנת תש"ה, במחנה העבודה "דיהרנפורט", חודשים ספורים לאחר שהובאו למחנה. התוודעו היהודים כבר איש לדעהו ואהבת אהים שודרה בין כולם. ידענו, מספר הרב, שראש השנה בפתח וליבנו התגעגע לתפילה ותחנונים ביום זה שנכתב בו גזר הדין, אך הרשעים הארורים הכבידו עולם עלינו וראש השנה היה יום עבודה רגיל. תוך כדי עבודה התגלגל ועלה בפני ניגון "מרש" על הפסוק "בצאת ישראל ממצרים בית יעקב מעם לעז", לזמזום הצטרפו עוד יהודים ואט אט עלה וגבר קולנו, ולבסוף ניגנו כולם במלוא גרונם בקול קצבי וחזק שהגיע גם לאוזנם של המפקדים הנאצים, ואחד מן הקצינים הבכירים בא להשליט סדר, והחל לצעוק עלינו בקולו האימתני: יהודים, מה השירה והתרועה הזאת? כולם השתתקו באחת בפחד, אך בי נסך לפתע עוז, נעמדתי מולו ואמרתי: הער שטורמפירר, היום חל ראש השנה שלנו וברצוננו לשיר מעט לכבוד התאריך החגיגי הזה. הנאצי עמד לרגע נדהם, ואז, בלי להוציא הגא מפיו סב על עקביו והלך לו. ואנו כולנו נתמלאנו באומץ והמשכנו לשיר ביתר שאת וביתר עוז. כך, הדהדה בשורת הגאולה בכל המחנה, ואפילו בתוך גיא צלמוות בו היינו, נתמלאנו תיקווה ואמונה שנוכח ליציאת מצרים פרטית. עומד רבינו ופיו מלא שירה ואין איש יודע מהיכן שואב הוא את הכוחות לשיר.

סביו הגדול ה"חקל יצחק" זי"ע א הי"ד אליו היה קשור בכל נימי נפשו, איננו עוד, אכיו ר' ישראל חיים הי"ד עלה אף הוא השמימיה, איבד את אשתו הרבנית הצדקנית, שייכל את שתי בנותיו חוה שרה ושיינא רחל ואת בנו פנחס ה' יקום דמם. כל בני קהילתו, החסידים, החברים ובחוריו הישיבה, כולם אינם, רובם הושמדו ומעט הנשארים נפוצו לארבע רוחות תבל. ובכל זאת, ברוח אמונתו האמיתית והשלימה, ובנפש שליווה, זוקף הוא את גבו, מושייר מבטו למלאך המוות, ושרי: "בצאת ישראל ממצרים בית יעקב מעם לעז....."

סיפרה אמה של מלכות הרבנית ע"ה שהיא היתה ביחד עם אחותה הרבנית מרים שמידמן ע"ה ניסו לחזור לעירת סעליש ובדרך שמעו שמועה שהכן רבינו שהיה גם בן דודה נשאר בחיים וביחד עם אחותה החלו לחפש אחר רבינו עד שבעירת קרולי נפגשה עם רבינו ושם הקימו יחד עם רבינו את ביתם ש"ק אדמו"ר מזידטשוב וחרה"ג לימים משכונת נווה אחיעזר הם ליו את רבינו לחופה ואדמו"ר מזידטשוב סידר קידושין.

רבינו המשיך במשיאו לעיירת קראולי ושם פגש ברבנית ע"ה ואת הרבנית שמידמן ע"ה ושם נשא את הרבנית ע"ה לאשה והקים מחדש את ביתו.

ומשם המשיך לעירת בורשא לדארת אולי ונשאר זכר ופליטה מבית המיו שרבינו בזיו"ג ראשון היה חתן אצל הרב בנו של אדמו"ר מבורשא זצוק"ל אך מצא שם מעט מאוד יהודים ומבית המיו לא מצא שנהקדו על קידוש ה'.

התבקש רבינו על ידי היהודי המקום וראשי הקהילה הרה"ח ר' יוסל שטרן ז"ל שיחזרו לאחד המלחמה שזכרו את רבינו היטב כחתן בית המלכות לקבל על עצמו את הרבנות ולהמשיך את המלוכה ורבינו הסכים לכך מיד.

רבינו החל מיד לחזק את חיי הדת בקרב השרידים שהתקבצו בבורשא, ולאחר מאמצים מרובים הצליח לארגן חיי קהילה מסודרים. כמו כן שקד על חנוך הדור הצעיר וייסד בית חנוך לבנות.

ובעיירה בורשא היה קצב יהודי וה' הערשל גנוט שמו. ירא שמים הוא ר' הערשל, מקפיד על קלה כבחמורה, ומאמין באמונת צדיקים. והי היום, נכנס לחנותו יהודי שהודחה עם התנועה הקומוניסטית [יהודים רבים הצטרפו באותה תקופה למפלגה הקומוניסטית ועזבו רח"ל את חיי התורה והמצוות] ודרש שימכור לו בשר ערף. ר' הערשל מוכר בחנותו בשר כשר, ולפרנסתו, התיר לו הרב למכור בשר ערף לנכרים בלבד, ומטבע הדברים עולה בשר כשר יותר מבשר טריפה. והנה עומד מולו יהודי ודרש בשר נכרים דווקא. הזדעזע ר' הערשל מן הבקשה וסרב בכל תוקף להכשיל יהודי בודיים באמילת טריפות, אך היהודי הקומוניסט התעקש שאין זה מעניינו של מוכר מי הקונה וחייב הוא למכור לו את אשר יבקש. לאחר דין ודברים ממושך, רצה ר' הערשל להיפטר מאותו ערדן ואמר לו שאם יביא מכתב מהרבי המתיר לו למכור ליהודי בשר ערף אכן כך יעשה..... ובאומרו זאת חשב בלבו שבוודאי לא יחא היהודי עז פנים כל כך ללכת לרב בשביל דבר כזה. אך הקומוניסט היהודי נענה לאתגר, והלך לדרוש מרבינו מכתב וכמוכן שרבינו סרב לתת לו מכתב כזה ולא זאת בלבד אלא סטר לו רבינו וסילקו מביתו לאחר שראה אותו יהודי, הלשין לשלטונות שרבינו מנהל בתי ספר פרטיים שבהם מחנכים את בני הנוער היהודי נגד הקומוניזם...

דבר זה נודע מבעוד מועד לראשי הקהילה מספר ר' אלתר שטינמן ז"ל שהיה אחד

לקראת סוף המלחמה, בעת שכוחות בנות הברית הפציצו את הגרמנים ללא הרף, והנאצים היו בנסיגה לתוך גרמניה, הייתה סכנה גדולה להסתובב בשטח המחנה, שכן הפצצות והפגזים גם ממטוסי ארה"ב וגם מתותחי הסובייטים נפלו בשטח המחנה והפילו חללים רבים. היה זה התחלת חודש זמן לקדש את הלבנה החל רבינו להזכיר לסובבים שהערב צריך לחדש הלבנה סברו כולם לקדש את הלבנה בתוך הבונקר שהתחבו בו מחמת הסכנה, אולם רבינו התעקש לקדש את הלבנה דווקא בחוץ בצטטו את דברי השו"ע "אין מקדשין את הלבנה מתחת לגג" ו"כל המקדש את הלבנה מובטח לו שינצל ממיתה משונה באותו חודש". לאחר שכנועים רבים הצליח רבינו לארגן מנין שיצא עמו החוצה. בשעה ששרו את הניגון "טובים מאורות", נפל פגז על הבונקר ששהו בו והתפוצץ והרסו כליל.

כאשר נגמרה המלחמה ורבינו ניצל מציפורני החיה הנאצית, גמר אומר בלבו לשוב לארץ מולדתו לעירת סעליש והצטרף לקבוצה של תשעה פליטים יהודים שיחזרו אף הם להונגריה. ההסכם היה בין יהודים לבעלות הברית בכדי שידעו שהם הכן יהודים יסתובבו רק בקבוצע של עשרה יחד ולא פחות. רבינו שימרוב העבודה והיסורים שעבר במחנה העבודה חלה ברגליו וסבל ייסורים נוראים על כל פסיעה שפסע, והוא נתמך על מקל. וכך הלכו מכפר לכפר ומעיר לעיר וכל הכפרים שעברו בהם בדרך היו שוממים, שכן יושביהם ברחו מאימת הסובייטים שסבבו בין הבתים שיכורי ניצחון וחרגו כל אורח גרמני שנקרא בדרך. ועל כן יכלו הפליטים היהודים לפשוט על הבתים ולאסוף דברי מאכל להמשיך דרכם. רבינו היה אומר להם לכו לפני ואני יבוא מאחור. באחת הפעמים שסבבו בכפר, פגשו אותם חיילים רוסים, וחשדו שהם גרמניים מפני שהיו רק תשעה ולא עשרה שהתחפשו לפליטים יהודים, ולא הועילו כל התנוניהם באומרם שיהודים הם והעשירי בא מאחור מפני שסובל על רגליו. אמרו להם נחכה לו ונראה מה נעשה בכס. לפתע נכנס קצין הפלוגה שאמר להם שהיהודי העשירי יאמרו את המשינה הראשונה משישה סדרי משינה, ועם ידע זאת אז סימן שהם הכן יהודים וישחררם לנפשם, רבינו זצוק"ל, אמר את המשינה מאימתי קורין את שמע, ובכך ניצלו כולם.

לאחר המלחמה עם חזרתו לעיר סעליש שם רבינו פעמיים לבית סבו הגדול לנסות להציל את הפצי קודשו. בהגיעו למקום, מצא מתגולגל ברחובות דפים וגיליונות ופזורים סמוך לבית, היו אלה דברי תורתו של ה"חקל יצחק" כתובים בכתב יד קודשו. אך למרבה הצער אספו הסוחרים הנוכרים חלק מאותם גיליונות כדי להשתמש בהם כנייד עטיפה רח"ל. בין הדברים שנמצאו במקום היה גם השופרו של רבינו ה"אמרי יוסף" זצוק"ל, וכן רבינו זצ"ל הקפיד לתקוע בשופר זה בכל ראש השנה בגיל זרעה. בקירות ביתו של ה"חקל יצחק" היה עמון ספר תורה שנכתב על ידי רבינו ה"אמרי יוסף" זצוק"ל, ורבינו זצ"ל שמה שזכה שספר תורה יקר וחשוב זה נשאר לזכר ולפליטה וספר תורה זה ליווה את רבינו זצ"ל כל ימיו, ומסעליש נאליץ רבינו להמשיך בדרך מפני הגויים והקומוניסטיים והמשיך במסעו.

מראשי הקהילה באנו מייד לרבינו וסיפרנו לו על כך ואמרנו סידרנו על הברחתו מהמקום לעירת אראד שאם ישאר יהיה צרות. וכך היה כאשר באה המשטרה הקומוניסטית כדי לעוצרו, כבר לא היה רבינו בביתו,

סיפר הרה"ח ר' יוסל שטרן ז"ל הרבנית נשארה מאחור וכן הקומוניסטים עשו צרות ליהודים שיגלו היכן הרב. כמו כן היה מעצרים של בני הקהילה בליל שבתות ועד כדי כך היה שבלי ליום הקדוש נכנס המפקד המשטרה הקומוניסטית על פרש לתוך בית הכנסת וצעק על המתפללים. רבינו שברח רק כעת והעבר את הגבול לרומניה. לעירת אראד בגבול רומניה התקבל שם על ידי האחים גנוט שידאגו לו. וברוב עם ועל לדרוש לפני ההמון והחל לומר דוד המלך אומר בתהילים (יג – בג), עד אנה ה' תשכחני נצח עד אנה תסתיר את פניך ממני וכו' החל כל הקהל לבכות בבכי על הגלות והמלחמה שעברו.

לאחר הדרשה מספר החסיד ר' שמואל אליהו גנוט ז"ל ארגנו הוא ואחיו ר' יוסף ז"ל קבלת קהל עם קוויטלאך כנהוג אצל אדמורי"ם, ציבור המבקשים להיכנס להיוועץ עם רבינו גדל והלך, ועל שולחנו הצטברו "פדיונות" שעלו לכדי ארבע מאות וחמישים ל"י [סכום כסף נכבד במטבע המקומי] ובין הבאים הייתה הרבנית הצדקת מרת שיינדיל אשתו של הרה"ק ר' ברוך מווישווא הי"ד שהיתה אלמנה עם ילד יתום קטן, רבינו נתן לה מיד שלוש מאות ל"י, האחים גנוט אמרו שהסכום גדול מדי ולרבינו לא ישאר מאומה, אך רבינו עמד על כך שיינתן לה, באומרו, שאין לה מי שימלא חסרונה ואילו לי יש כבר ..... ומשם נאלץ רבינו להמשיך בדרך מפני הסכנה והגיע לעירת פראג שם נפגש עם הרבנית .

סיפר כ"ק אדמו"ר ברכת משה מסאטמר זצ"ל שיאת רבינו הוא פגש בפראג ורבינו היה כבר אישור עליה לאוניה בדרכה לארצות הברית ולא עדין לא היה שלא ידע את השופה ופיהד מפני הקומוניסטים שיעשו לו בעיות ראה רבינו אותי מסתובב שאל מה הבעיה תן לי את המסמכים ורבינו נכנס למשרד שהיה בו החותמות והחתים את הניירות והאישורים תוך כדי שהוא מסכן עצמו עבורי וכך נצלתי ויכלתי להמשיך .

ספרה הרבנית ע"ה מפראג הגענו לפריז באמצע חודש אלול הרבי ראה את פריז כעיר מאוד מודרני ולא רצה להשאר שם לחגים המשיך בדרכו למדינת אנגליה עיר לונדון שם ידע שנמצא דוד אדמו"ר מסאטוב זצ"ל ואצלו הוא התאכסן למשך החגים. משם המשכנו מיד לאחר החגים לארצות הברית ורבינו השתקע שם וגם זאת לתקופה קצרה משהגיע רבינו לפראג נודע על דבר הנס הגדול לחסידי ספינקא המעטים שנשארו לאחר השואה ועם הגעתו לארצות הברית החלו זקני החסידים וביקשו שייקח על עצמו את ההנהגה ספינקא וימלא את מקום סביו ה"חקל יצחק", הי"ד פרוץ רבינו בבכי ואמר ברעד: מי אני שאשב על הכסא הרם ואנהיג את העדה? והרי זקני הקדושים ה"אמרי

יוסף" וה"חקל יצחק" זיע"א גדולים וענקים היו ואילו אני... תראו איך נראה אני..... הלא תכסני בושח וכלימה... אינני ראוי לאדמורו"ת...

בכו הנוכחים כולם ואמרו: ואיך תשאיר אותנו לבד כצאן אשר אין לו רועה? יקום נא רבינו ויקומם את הריסות בית ספינקא וישמור על הגחלת הלוחטת למען זקניו ולמען כל העדה..... רק לאחר הפצרות מרובות מהקהל ולאחר ציווי מהאדמו"ר מוויז'ניץ בעל האמרי חיים זצוק"ל הסכים רבינו לקבל על עצמו את עול ההנהגה והוא הוכתר לאדמו"ר השלישי לבית ספינקא. והנה קם רבינו זצוק"ל והקים את בית מדרשו באיטע סייד בשם חברת הרב ר' יוסף מאיר אוהב צדק ספינקער, ומשם עבר לקראון הייטס - בברוקלין ניו יורק, ושם הקים בית מדרש בשם זכר שארית הפליטה הקיים עד עצם היום הזה בבקום, והאיר את האפילה באור יקר, ונתן אור זה תקווה ושמחה בלבבות. ומיד נמשכו אליו החסידים ואנשי המעשה ועוד הרבה יהודים פשוטים וטובים כפרפרים הנמשכים אל האור, אלו באים כדי לדלות ולהשקות מדברי תורתו, ואלו להתענג במאור פניו, ואלו לבכות עמו ברגש בתפילותיו, והצד השווה שבכולם: התרוממות הרוח שחשו במחיצתו. בית המדרש הפך למגדלור רוחני רב עוצמה, והקהל הרב שהתפלל עם רבינו הזכיר את תקופות הזוהר של ספינקא. עת באו מכל קצות הארץ להנות מזיו איקונן של ה"חקל יצחק" זיע"א. בשנים אלו נכנסה ספינקא לתקופת תור הזהב שלה, תקופה של פעילות ענפה שהקיפה יבשות וכבשה אלפי לבבות, תקופת בנין הבית בניצוחו של המנהיג הנערץ בקודש רבינו זצוק"ל.

למרות ההצלחה הגדולה בהקמת המוסדות בברוקלין, השתקק רבינו כל העת לעלות לארץ ישראל, לרצות אבניה ולחונן את עפרה. נושא היה את עיניו בציפייה מתי יזכה אף הוא לפקוד את הארץ אשר עיני ה' אלוקיך בה, כשב סביו הרה"ק רבי אברהם ווייס ממונקטש זצוק"ל שעלה בסוף ימיו לקיים בנפשו את מצוות יישוב הארץ, ומנוחתו כבוד בחלקת תלמידי הבעל שם טוב בבית העלמין שבטבריה.

עוד ידע רבינו כי גם נפשו של סבו רבינו ה"אמרי יוסף" זצוק"ל כספה לזכות להסתופף בצל השכינה בירושלים הקדושה, ורבים ממעשיו כונו בכוונות עילאיות כדי לקשר נפשו ורוחו ונשמתו עם קדושת ארץ ישראל, והמפורסם שבהם היה בית המדרש החדש שבנה בסוף ימיו שמרן זצוק"ל עצמו העיד שפועל הוא בכוונותיו להמשיך לבית המדרש קדושת ארץ ישראל..... וכן ביקש לפני פטירתו שייפזרו בקברו אפר מארץ ישראל. וכן בנו ממשיך דרכו ה"חקל יצחק" זיע"א קשור היה בכל נימיו נפשו לארץ הקדושה ואף שלח תמיד ממון להחזיק את היישוב בארץ, וחרף רצונו העז לעלות לארץ לא יצא הדבר לפועל. על כן כאשר הצליח לבסוף בשנת תשי"ד להשיג את מאווי לבו ולעלות לארץ הקודש, חש רבינו התרוממות הרוח עצומה כאילו שליח הוא נושא דיגלם של זקניו הקדושים הבא לממש את חלומם ולתקוע יתד בארץ. מרגע שעמדו רגליו על אדמת הקודש, ראו מי זרח אור פניו באושר ושמחה עד אין קץ.

החסידיים מספרים בערגה על עריכת השולחן המהור שערך רבינו בעיר

הקודש ירושלים, בשבת הראשונה לשהותו בארץ. האולם היה מלא במאות חסידים ובני ירושלים ששמעו של רבינו הגיע לאוזניהם, הצפיפות והדוחק עצומים, אנשים דוחפים ודוחקים כדי להשיג מקום קרוב יותר למזרח, וההמולה רבה עד מאוד. אך מרגע כניסתו של רבינו, עם השמע קולו הזך מתנשא במתיקות בחלל ההיכל מהדהד ואומר: שבת שלום ומבורך... בניגון הזידיטשובאי ספינקא, ניגון שיש בו סגולה בדוקה להרהורי תשובה, מיד שכחו הכל את מקומם, ולא זעו כמלא נימא, מפחד שמא יחמיצו תו וצליל אחד. ה'טיש' המדובר התפרסם מאוד כי רבינו שר בו את הניגון המפורסם "שבענו מטובך" שיש גרסאות הטוענות ואומרות שבאותו מעמד הלחינו רבינו. עוד היום כאשר מדברים עם זקנים שנכחו במקום, מיד עולה הניגון בניהם והם מפזמים: "שבענו מטובך ושמה נפשנו בישועתך" והניגון ששלעצמו אפילו כשהוא מושר מפי זקן צרוד, מעלה דמעות בעיני השומעים. בהתלהבות רבה המשיך רבינו במלאכה שהועיד לעצמו, להבטיח את המשך קיומה ושגשוגה של חסידות ספינקא. מקים ובונה ללא לאות, את בית המדרש בירושלים, ואת בית המדרש על שם דודו הרה"ק ר' נפתלי צבי ווייס הי"ד מבילקא בבני ברק, כן פעל שיפתחו בתי חסידים בנתניה, פתח תקוה, רחובות ובעוד ערים. כן הוקמו לתפארת רשת כוללים לאברכים מצוינים בירושלים ובבני ברק, ומעל כולם, מפעלי צדקה וחסד שפעולותיהם הכבירות בעזרה למוסדות תורה חזקקים לסיוע, בהחזקת משפחות תלמידי חכמים, ובמתן עזר לפלטיים, הפכו את ספינקא לסמל של צדקה ולאומפריה של חסד.

לאחר שגדלו והתרחבו מעגלי המוסדות השונים, צריכים היו להקים מעין קופה מוקד מרכזי שדרכה יתנהלו העניינים הכספיים והעניינים הציבוריים, ועל כן ייסד רבינו את אגודת חסידי ספינקא, ובראשי תיבות: אח"ס, שמטרתו להוות ארגון על שייאגד ויאחד את המוסדות כולם תחת קורת גג אחת. על ניהול האגודה שם רבינו את נאמנו וקרוב משפחתו רבי יעקב אליעזר ווייס זכרו לברכה שהיה חסיד נאמן שליווה את רבינו בכל דרכיו, ובאשר הלך, הלך עמו. באותו ביקור ראשון מפורסם של רבינו בארץ, נערך מעמד ההכתרה הרשמי של רבינו כמנהיגה של חסידות ספינקא, היה זה ב-יג' סיוון, עשר שנים בדיוק לאחר הסתלקותו של ה"חקל יצחק".

כעבור מספר שנים ובעזרת הפעילה של בניו הרה"צ הוקמה הישיבה שהייתה משוש ליבו של רבינו כיוון שבכתיבתה הרגיש רבינו שהצליח להחזיר את התפארת ליושנה, ולהרים שוב את הנזר שהוסר. רבינו נהנה הנאה מרובה לבוא להיכל הישיבה המלא בקולות הלומדים, ובקורת רוח של ממש למד ולימד, מקשה ומתריך בהלכה ובמפרשי הגמרא בחיות ושומחה כבאותם ימים בהם עמד בישיבתו של ה"חקל יצחק" ומסר שיעורים לתלמידים. את הישיבה בבני ברק ראה רבינו צוק"ל כהמשך ישיר לישיבתו של ה"חקל יצחק" זיע"א בסליש, ולא זו בלבד אלא סבר שכל ההצלחה בהקמת הישיבה היא מכוחה של אותה ישיבה שעמדה בסליש לפני השואה. והיה רגיל על לשונו תמיד, שחש הוא שמאותו הגרעין שנטע ה"חקל יצחק" זיע"א צמחו ועלו אילנות מפוארות נושאי פירות בישיבת ספינקא בבני ברק. כן התרונו לבו עם פתיחת שיערי תלמוד תורה דחסידי ספינקא בבני ברק, ותמיד נהנה

להשתעשע עם הצאן קדשים, ילדי החמד שהחסידות והערכים החינוכיים שהשרישו בהם ניכרה בכל דרכיהם וכל רואיהם הצביעו ואמרו: ראו ילדים טובים אלו, והלוואי ויגדלו בני כמוהם. הנה כי כן הולך היה החזון ומתגשם, קורם עור וגידים כבתהליך יצירה, ורבינו זכה לקצת ימי אושר בימיו האפופים בייסורין, בראותו את החסידות מחדשת כנשר נעוריה, ואת מלכות בית ספינקא עומדת שוב על מכונה.

ביום יב' סיוון תשי"ז נולד בן לרבינו, נצר נפלא, שנקרא שמו בישראל אברהם אביש על שם סביו רבה של העיר קראלא שנספה בשואה על קידושי ה'. שמחה גדולה שמח רבינו עם הולדתו של בנו זה, ושיבח והודה לריבון העולמים על שזיכחו להקים בית חדש ולראות את התקומה וההמשכיות של בית ספינקא מיוצאי הלציו.

ר' אברהם אביש זצ"ל השקיע את כל ימיו על התורה ועל העבודה, ומנערותו הבחינו בו שבעל שכל הריף הוא, וכשרונות רבים לו. רבינו שמח בכנו מהמדו, והועידו לגדולות ונצורות. בנישואיו נוצר קשר נוסף בין ספינקא לזידיטשוב, עת לקחו הרב הצדיק רבי נחמן אייכנשטיין זצ"ל מזידיטשוב תל אביב, לחתן, ולא זו מחבבו בכל מאודו. גדולי ישראל כהרבי מוויז'ניץ זצוק"ל והגאון מטשיבין זצוק"ל העריכו והוקירוהו עד מאוד, ומיוחד היה הקשר בינו לבין ה"בית ישראל" מגור זיע"א שלא ישוב לערוך את שולחנו המהודר עד שלא ישוב ר' אברהם אביש מאחוריו. רבינו זצוק"ל הכתירו למנהיג הרוחני של חסידי ספינקא בארץ ישראל, והוא מצדו גילה אהבה עמוקה לכלל החסידים ובחזרו הישיבה, והתמסר אליהם בלב ונפש. אך בן מלך זה, שהאצילות ניבעה מפניו המהורות, וכל הליכותיו הליכות קודש היו, חלה במחלה נוראה, מחלה שהתמשכה זמן רב, ואכלה בגופו טיפין טיפין תוך ייסורין קשים ומרים. ובתוך ים הייסורין הגדול והנורא הזה המשיך בכל זאת למסור שיעורים כבימים ימימה, וגם כאשר כרתו את הגלו, התאמץ לבוא לישיבה לתלמוד ולהראות דוגמא לבחורים הצעירים והרבים, וכשים שנהג לומר את פירושו מאמר המשנה: "הוא היה אומר" - שהוא עצמו היה סמל למה שאמר.....

כיוון שראה רבינו זצוק"ל את בנו יקירו נוכל לנגד עיניו, כאשר ראה ספר תורה זה המוטל בצער ופתיל חייו הולך ודועך מתוך ייסורין נוראים, לא היה יכול לשאת את צער העז וקיים בעצמו "וידום אהרון" הסתגר בתוככי עצמו ומיעט לדבר ולערוך שולחנות. כשראה ר' אברהם אביש זצ"ל בצערו של אביו, שם כל מעייניו להפחית את יגונו, והשתדל להראות לפניו תמיד בפנים שוחקות, וכן השתתף בשארית כוחותיו בסעודות ועריכת השולחנות של רבינו זצוק"ל. כאשר הגיע ה"בית ישראל" מגור זיע"א לקיים מצוות ביקור חולים, בקש ר' אברהם אביש שיתפלל על אביו שליבו נשבר בקרבו ועקב כך איננו בקו הבריאות. הפטיר ה"בית ישראל" ואמר: הלוואי תבריא אתה כה מהר כמו אביך... ועוד הוסיף ואמר לאחר מכן למקורביו: אם ר' אביש'ל חולה צריך כבר לעשות תשובה. וביום ב' לחודש סיוון שנת תשל"ב, יום המיוחס, והצדיק המיוחס בזכות אבותיו ובזכות עצמו, מפרפר בין חיים למוות ומתייסר בייסוריו המזככים האחרונים עלי אדמות. בשעה

שש ועשרים בבוקר החזיר את נשמתו הגדולה לבוראה, וזו נסקה ועלתה לגנוי מרומים, מזוככת ומטהרת כעדות ה"בית ישראל" מגור זצוק"ל שאמר: "האברך הזה עולה לשמים בנשמה זכה ונקיה", אל המקום בו יושבים הצדיקים ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה. רבינו שוהה בחדרו ומקבל את הודעת הפטירה, מיד פונה ומבקש ממקורביו שיוציאו כל איש מעליו, והוא מתבודד בינו לבין קונו, בקבלת דין שמים באהבה.

בעקבות השתלטות השלטון הקומוניסטי ברומניה, והצרת צעדיהם של הרבנים וכלי הקודש, החלו היהודים הדתיים לעזוב את מקום מושבם ולעבור לסביבה יהודית יותר בארצות בהם הותרו חיי דת וקהילה. בארצות אלו שנשלטו על ידי הקומוניסטים השתדלו למחוק כל זכר מהיהדות והיהודים, עקב כך נוצר חשש כבד שמקום קבורתו של ה"אמרי יוסף" – על אף שהגויים כיבדו את מקום קבורתו ושמרו על ציונו – ייחרס ויישחת כבתי קברות רבים אחרים שנעלמו באותה תקופה. רבינו, כנכד יחיד בן אחר בן למרן ה"אמרי יוסף", רצה להעביר את ציונו לארץ ישראל, ובעיצה אחת עם גדולי ישראל, הגאון מטשיבין זצ"ל והגאון רבי דוד שפרבר זצ"ל אב"ד בראשוב שזכה להיות בעצמו בצלו של מרן ה"אמרי יוסף", החל לפעול למען הבאת ארונו של זקנו לארץ הקודש. (כל מעשי עלית צינו הק' שרבינו האמרי יוסף יובא בחודש הבא ביום הילולא ו אייר)

ד' שבט ה'תשמ"ד לפנות ערב, רבבות יהודים מכל הארץ חוזרים מלונגווייטו של המקובל האלוקי ה"באבא סאלי" זצוק"ל. נוסעים כולם לעריהם בתוגה וצעד על האבדה הגדולה שאיבדה כנסת ישראל, שחיסם הם בנפלאותיו ומפתיו של הצדיק ומקוים ומייחלים שיתפלל עליהם ממרומים וישפיע שפע של ישועות ורחמים. ברכב קטן הנע לכיוון בני ברק יושבים ארבעה אברכים יראי שמים מחשובי הקהילה ועמם ילד אחד. יושבים הם צפופים אך נינוחות שורה שם כיושבים רווחים. בעבודת ה' נמצאים מעייניהם, ודבריהם נוגעים בעניינים הנוגעים אל הנשמה. בנו של רבינו, רבי יצחק אייזיק נמנה גם הוא ביניהם, והילד שהצטרף אליהם – בנו הוא. ובחזרת קרתה האסון הנורא מכל ותאונת דרכים ולא נשאר בחיים אלא הילד שאליו ביקש רבינו בלויית בנו אתו את בנו ... ר' יצחק אייזיק היה ממש ברא כרעיה דאבוה וכל יהודי זכה לשמוע ממנו מילה טובה, פעמים שבאו אנשים לשווח עמו, ולא על דבר מיוחד, אלא סתם כדי לשפר את הדרגשה או כדי להתחזק מעט, הריהו משול לים המרגיע את כל הסוככים אותו בעצם נוכחותו, וגם עתה ברכב הקטן אפשר היה לחוש את השלווה הקורנת סביבו, שלווה שמקור נביעתה מאמונה שלומה ויוקדת. לנוע ברכב אפילו קטן וצפוף, יחד עם ר' אייזיק הייתה חוויה של רוחניות, וכך חשו שאר האברכים שנמצאו שם אותה עת.

"חושש אני מהשנים שלאחר גיל שבעים" שמעו פעמים את רבינו מתבטא, ואכן, מיום הגיעו לימי שנותיו בהם שבעים שנה השתנתה הנהגתו בקודש מקצה אל קצה וחדו העין יחלו להבחין ברמזים מסוימים המסמנים על העתיד לבוא. מתבודד היה בינו לבין שעות ארוכות ומרבה לומר תהילים בדמעות שלישי, כן האריך בתפילותיו

אריכות יתירה ובמיוחד בתפילת מנחה. אמנם לא מש חיובו המאיר מעל פניו ועדיין קיבל קהל כהרגלו והמשיך לעודד לב נדכאים, אך גם פשוטי העם ראו כי אין מחשבותיו מחשבותיהם ואין דרכיהם דרכיו וכי עוסק הוא בתיקוני נפש יותר מדרך הרגיל. מסתורין אופף את רבינו, לפני התפילה רושם לעצמו על דף צירופי שמות הקדושים ומטמינם בכיס התפילין שלו עם פתקאות שונות ובהם כוונות וייחודים הידועים רק לו. נראה כי רבינו ידע מה הוא סת, שכן מיום הגיעו לגיל שבעים גוברים ייסוריו שבעתיים. לוקה הוא בשיתוק בפה, הדיבור קשה עליו ודבר זה מצער מאוד, אינו יכול למסור שיעורים כהרגלו ואף לשיד

סיפר אחד ממכירי רבינו שבשנת תשכ"ב בא רבינו לביקור בארץ הקודש באחד השבתות ואתאכסן בעיר חיפה אצל הרה"צ מחליטא זצ"ל, ויצאתי לפני שבת לקבל אצל רבינו ברכת שלום ומצאתי את רבינו באותה עת חוזר מהמקווה לפני שבת ורבינו שהמיד אותי עוד מעיר ערד שברומניה, הזמין אותי פנימה לביתו ואמר שיביאו לפני צלחת עם פערפעל, ואמר לי כעת אני לא רבי אלא כחבר וידיד. בשנת תשל"ג בעיצומו של יום צום הכיפורים באמצע תפלת חזרת הש"ץ של תפלת מוסף בקטע הניגון המרגש של אלוקינו ואלוקי אבותינו היה עם פיפיות עמך בית ישראל... נשמעה אזעקת מלחמה נבחרו כל המתפללים, הפסיק רבינו את הבחלה ובתנוחות ידיו הרגיע את המתפללים והמשיך בתפלה. ובסוכות באותה השנה אמרו בני משפחתו לרבינו שזה מסוכן לשבת בסוכה שמא יוכל ליפול פגזים ענה רבינו לבני משפחתו שהוא לא מוכן לוותר על קידוש וכזית ראשון בסוכה והוסיף שיכתוב "סוכה מגנא ומצל"א".

רבינו עלה בסערה השמימה ביום רביעי ד' החול המועד פסח בשנת מסר חסד ימך .

מה זרעו בחיים אף הוא .

בנו הבכור הרה"צ רבי אברהם אביש זצ"ל ראש הישיבה ורב החסידי ספינקא באר"י, נפטר ב' סיון תשל"ב.

בנו השני של רבינו כ"ק אדמו"ר מספינקא ארה"ב שליט"א.

בנו השלישי הרה"צ רבי יצחק אייזיק רב החסידי ספינקא באר"י זצ"ל נפטר ה' שבט תשמ"ד,

בנו הרביעי של רבינו כ"ק אדמו"ר מספינקא דונולו שליט"א,

בנו החמישי של רבינו כ"ק אדמו"ר מספינקא ארה"ב שליט"א.

נסיים בדברי רבינו שתולים בבית ה' בחצרות אלוקינו יפריחו בטוחים אנו שמה כאן בזה העולם היו רבינו עומד עבור הכלל ישראל ומתפלל אף שם בעולם העליון עומד ומתפלל על כלל ישראל לשפע ברכה והצלחה .

זכתו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן....

למען ידעו דוד האחרון הסידים מספרים עובדות וסיפורים מרבותינו הק'

לרגל יומא דהילולא מוה"ר אשר מראפשיץ זצלה"ה י"ד ניסן ער"פ

טובים מאורות שברא אלקינו.

שמעתי בשם הצדיק הקדוש מוה"ר אשר מראפשיץ זצלה"ה שאמר בפ' טובים מאורות שברא אלקינו יצרם בדעת בכינה ובהשכל כח וגבורה נתן בהם להיות מושלים בקרב תבל. דהנה מאורות נקראין הצדיקים שברא השי"ת הם טובים מאוד, יצרם ר"ל היצר הרע שלהם הוא בדעת, בכינה ובהשכל, ר"ל שלאדם פשוט בא היצר לפתותו בפשטות בעבירות, אכן אל הצדיק בא היצר במרמה בדעת ובכינה ובהשכל לפתותו בדברים דקים, אמנם כח וגבורה נתן בהם ר"ל השי"ת נתן כח וגבורה לצדיקים שיוכלו להכניע את יצרם הרע ע"י התורה, וז"ש להיות מושלים בקרב תבל, ר"ל שהשי"ת נתן כח בצדיקים להיות מושלים ביצרם בקרב תבל ר"ל ע"י התורה שנקרא תבלין עכתה"ק (אמרי יוסף כי תצא)

צופה ומביט

מספרת אשה אחת מבני ברק: ממש לפני פריצת מלחמת העולם השנייה, חשבנו לנסוע לקנדה, בא בעלי ז'ל לרבינו ה"חקל יצחק" להפרד ולהתייעץ עם רבינו, אמר רבינו בשום אופן, אמר בעלי לפחות בני הגדולים, יסעו מקודם, גם על זה ענה רבינו בשלילה, אחרי שהאניה הפליגה היט טבעה לע"ע אזי ראו לעיניו הקדושות של רבינו שמביטות למרחקים.

עשרה מאמרות - הנהיג רבינו האמרי יוסף ז"ע שנכתב על ידי רבינו החקל יצחק ז"ע הי"ד הקדמה לספרי אביו האמרי יוסף ז"ע

מאמר השמיני

בהנהגות ממונו ובצדקת פזרונו.

א

והנה מדה זאת נמצאת אצל אמרי יוסף זצ"ל הכ"מ שהיה ממתין ומצפה בכל מצוה ומצוה מתי יבוא לידי ואקיימנה, וכן בכל מועד ומועד בבוא יום הראשון מהשלשים יום ששואלין בה' החג, היה מתחיל בהלכות המועד ההוא, והיה חושק ומצפה לו והכין לעצמו בכל יום קדושה ועהרה להמצות הנהוגות בו והיה מבקש מהשי"ת בכ"י שיוכחו לקיים המצות התלויות בו בדו"ר, ודרכו בקודש היה לקמץ בכ"י מהשלשים יום איזה סכום מעות להפריש לצדקה לחלק בערב החג ההוא, וכן בהשלשים יום שקודם להנוכה ופורים היה מפריש בכ"י איזה סכום לחלק בחנוכה ופורים, ופ"א הוכיח לאחד מאנ"ש בימי הנוכה על זחירות והתלהבות מצות נ"ח וסיפר אז שבהיותו בבארשא צעיר לימים בבוא לילה ראשונה של חנוכה אחר תפלת ערבית לא עצר כח לילך

לביטו בנחת כפי הרגילו רק מיהר לרוץ] אף שהיה נגד כבודו לרוץ בשוקי בראי] לביטו לגודל חשקת המצוה, וכ"ו היה כדי לעשות הכנה ולצפות להמצות גודל תשוקתו ואהבתו להשי"ת ולמצותיו, וא"כ לא שייך אצלו מי הקדימני ואשלם וגו' ובדין הוא שיטול שכרו כנו"ל. ובפרט מדת הצדקה שלו היתה עד להפליא, מי הגם שהיה לו הכנסה בכל שבוע ושבוע כמה מאות ר"ב, אעפ"כ היה נותן לב"ב וליו"ח רק בצמצום והשאר היה מחלק תיכף לצדקה ומעולם לא השאיר לו מעות לצורך ב"ב רק לפעמים כשלא היה נמצא לו מקבלים, היה מצניע המעות לצדקה עד שיבואו, אבל ע"פ הרוב היה מחלק תומ"י הממון אשר הגיע לידו, גם היה משלם מה שלוה כבר לצדקה, כי תמיד היה חייב מהצדקות אשר כבר חילקם, וע"כ לא נמצא אצלו כספים כלל, וכשהיה רוצה ליתן צדקה בכ"י בכוקר, רובא דרובא היה צריך להלוות לו והיה שולח את משמשייו לסבב בשווקים למצוא איש המלווה, וכשהיה מביאין לו החלואה היה שמח כמוצא שלל רב, וא"כ הרי היה מקדים את צדקותיו למתנת השי"ת, ול"ש אצלו מי הקדימני וגו', ודרך זה למד מרבינו הגה"ק מצאנץ שגם הוא היה נוהג בן בידוע.

מכון קלטות "זכרון יעקב יוסף" ספינקא

ע"ש כ"ק מרן אדמו"ר מרן רבי יעקב יוסף זצוק"ל
מלאמנים: 053-4197584 / 052-8055294, מייל: gmail.com@4197584

בס"ד

ניתן להשיג את הקלטות כדלהלן:

מכ"ק מרן אדמו"ר רבי השיח יעקב יוסף זצוק"ל:

- חזרה על תפילות ימים נוראים ומועדי השנה: 40 ש' לדיסק
- קטעי נוסחאות: 40 ש' לדיסק
- ניגונים: מימות השנה, שבת, ומועדים: 40 ש' לדיסק
- עריכת השולחן: 40 ש' לדיסק
- סעודת הילולא: 40 ש' לדיסק
- ממראות חיו של מרן רבינו מוהר"י זצוק"ל: 40 ש' לדיסק

בנושא "הלכות שונות מפי רבנים דקהלתינו":

הרב מרדכי אריה וודצברגר שליט"א: הלכות ריבית, חושן משפט, זניא
דיוטא, הלכות זמים טובים, בחומה
בקרום כל נושא הבית היהודי על גבי דיסקים

בברכת התורה
ההנהלת המכון

- עריכת והפצת קלטות
- ודיסקים
- באיו והחול
- עלון חודשי
- דרכי "יעקב יוסף"
- מתורות ורבותינו הק'
- ארכיון הקלטות מכ"ק
- אדמו"ר מרן רבינו רבי
- יעקב יוסף זצוק"ל
- מערבת דרכי יעקב
- יוסף הוצאת ספרי
- מורנו ורבינו רבי יעקב
- יוסף וייס זצוק"ל
- שיעורים מרבינו
- טובים

בהתקרב יום קדוש לאדונינו

יומא דהילולא קדישא דרבינו השיח יעקב יוסף ז"ע

במלאות שלוששים ושבוע שנים להסתלקתו לשמי מרום,
פונים אנו לכל מי שילקה על עצמו בשנה האחרונה מסכתה
שידאה לגמרה עד לתאריך י"ט ניסן ד' דחול המועד פסח.

סיום הש"ס

עד ליי"ט ניסן תשפ"ו ע"י קהל חסידי ספינקא לזכר
 עולם כבוד קדושת אדונו ורבינו הגאון הקדוש
מרן רבי יעקב יוסף ב"ר ישראל חיים
 זכר עדיק הקדוש לברכה זכותו הגדולה יגן עלינו ועל כל ישראל.

ברכות	קידושין
שבת	בבא קמא
עירובין	בבא מציעא
פסחים	בבא בתרא
שקלים	סנהדרין
ראש השנה	שבועות
יומא	מכות
סוכה	עבודה זרה
ביצה	הוריות
תענית	זבחים
מגילה	מנחות
מועד קטן	חולין
חגיגה	ערבין
יבמות	בכורות
כתובות	המורה
נדרים	פריה
גיר	מעילה
סוטה	תמיד
גיטין	נדה

תורתו מגן לנו היא מאירת עינינו הוא ימליץ טוב בעדינו

מכון הקלטות זכרון "יעקב יוסף"
ע"ש רבינו כ"ק מרן אדמו"ר דרבי יעקב יוסף זצוק"ל

הננו להודיע לקהל אנ"ש כי ניתן להשיג דיסקים תפילות, ומראות,
 זמירות, טישים, מכ"ק אדמו"ר השיח יעקב יוסף ז"ע

היה עם פפיות שלוחי עמך: תפילות מועדי השנה 40 ש
 רצה עתירתם: קטעי תפילות מימים נוראים וימות השנה 40 ש
 אזמר בשבחיו: ניגונים מימות השנה 40 ש לדיסק
 זכנו לקבל שבתות: ניגוני שבת 40 ש לדיסק
 מראות חיוו של רבינו: רבינו עם אדמורים ובימות השנה 40 ש
 הספר שיח יעקב יוסף מרבינו זצוק"ל ניתן להשיג במחיר 50 ש
 וחרב מרדכי אריה ורצברגר שליט"א ריבית, עניני דיומא, ימים טובים.

בתודה - הנהלת המכון

ארכיון למען ידעו דור האחרון ספינקא

החנו להודיע לקהל הרחב וחסידיו ספינקא שימיים אלו בכתובת תולדות רבותה"ק
 האמרי יוסף, ועל החקל יצחק, ורבינו השיח יעקב יוסף ועל כן פונים אנו לציבור כל
 מי שברשותו חומר ויוכל להעביר לנו על מנת שנוכל להכניסו לספר נודע לו על כך,
 פנייתנו לכל מי שיוכל לעזור ולסייע לנו בהעברת החומר על גבי דיסקים, וכן כל מי
 שיש בידו חומר מרבותינו הק' ורצה להעבירו לידנו לארכיון, למען ידעו דור האחרון
 ניתן לפנות למספר: 053-4197584 בתודה ארכיון בית ספינקא

לעשות רצון צדיק - זכותה דיוסף צדיקא

ידוע דבר רבינו השיח יעקב יוסף ז"ע על הזכות לעלות
 לציון הק' רבינו זקנו האמרי יוסף ז"ע בכול יומת השנה
 ובפרט בכל יומא ההילולא, וב"ה מתקיים בכל יומות
 השנה נסיעות לציון הק' בבית החיים סגולה בפתח
 תקווה אשר רבים נושעו בו בזכות הצדיק, וזכות רבינו
 הקדוש יעמוד לכל העולים לציון הק' להוושע
 בדבר ישועה ורחמים לכלל ולפרט אמן.

לעילוי נשמת הורי היקרים
 אבי מורי הרח"ח יוסף מרדכי ב"ר משה צבי ז"ל
 י"ג לחודש מר השון תשמ"א
 ואמי מורתא מלכה ב"ר משה חיים ע"ה
 ג' לחודש ניסן תשפ"ד
ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
 הרח"ח משה חיים ב"ר ישעיהו ז"ל
 ח' מנחם אב תשנ"ה
 האשה מרת געלא ב"ר יששכר דוב ע"ה
 י"ד טבת תשמ"ד
ת.נ.צ.ב.ה.